

Teško je dobiti na Japonskem človeka, ki bi bil analfabet. Analfabetov je slab 1%. Za te sija ne okolščine šolstva vzhajajočega solca je pripisati zaslugi državnika, ki žrtvujejo vsako leto 16% cele budžetne vsote samo za šolo.

Iz Češkoslovaške.

—čh Zastopniki češkega učiteljstva pri ministru prosvete dr. Srdinku. Kot zastopniki 20.000 čeških učiteljev so imenovani razni učitelji v novo ministrstvo. Dr. Srdinko zasleduje in proučuje z intereso vprašanja šolstva in kaže resno voljo za nadaljevanje pričetega reformnega dela. Minister je prijatelj višje učiteljske izobrazbe in se je izrekel za plače, ki bi bile pravične z ozirom na težko učiteljsko zvanje. Hoče braniti učiteljsko pariteto. Politika ne sme posegati v šolstvo. Dr. Srdinko se je laskavo izrazil o kulturnem delovanju češkega učiteljstva. To delo je pokazala statistika, natisnjena v »Češ. Učitelju«. Minister je spoznal iz

nje pomen učiteljstva za narodno kulturo in je pokazal na škodo, ki bi nastala narodu vsled abstinence učiteljstva pri izvenšolskem delovanju.

Iz Italije.

—it Pokojninsko vprašanje v Italiji. Leta in leta se že bje boj za ureditev pokojnin v Italiji. Do sedaj so bile te pač mizerne. Učitelj, ki je deloval svojih 25 let in je bil brez lastne krivde upokojen, dobi mesečno 100 L pokojnine in okoli 150 L draginjske doklade. Kdor pa svojevoljno zapusti po 25 letih službo, ne dobi nič. Pred 25 leti ni pokojnine! Polno pokojnino dobi učitelj šele po približno 45 letih službe. V tem slučaju pa znaša pokojnina mesečno okoli 400 L in 150 L draginjske doklade. Mussolini je nekoliko izjavil, da je učiteljski stan prvi v državi. Učiteljstvo upa, da bo on, kot bivši učitelj vendar enkrat uredil to preče vprašanje. Če bo le finančni minister zadovoljen!

ub.

Iz seje ožjega sosveta Pov. UJU — Ljublj.

—pov. 3. seja ožjega sosveta UJU Pov. Ljubljana dne 9. jan. 1926. (Pred sejo širjega sosveta.)

Navzoči: Jelenc, Gnus, Dimnik, Dostal, Fegic, Hren, Lapajne, Močnik in Potočnik.

1. Pov. Jelenc je poročal o dopisih in ukrepih:

Poverjeništvu je vložilo ponovno prošnjo za podporo na ministrstvo.

Glede četrtinske vožnje za skupščine bo poverjeništvu napravilo korake ko bo zadeva aktualna.

Za učitelje izgnance je vložena prošnja na odbor za molbe in žalbe narodne skupščine pod št. 4908.

Glede odprave statistik in njih reduciranje na glavno letno poročilo ob koncu šolskega leta se bo napravila vloga.

V zadevi dopolnilnih učnih načrtov, ki bodo prikladni za vse vrste šol se napravi tudi vloga.

Predlog glede funkcijskih doklad šolskim upravičeljem in interpretacije, čl. 39. čin. zak. glede naturalnih stanovanj se odda pravno-obračunskemu odseku v proučitev in ugotovitev.

Poverjenik poroča, da je v imenu poverjeništvu podpisal protest proti ukinitvi univerze.

Predsedstvo UJU v Beogradu poroča, da je storilo korake proti preganjanju učiteljstva.

Predlogi Brežiško-sevniškega učiteljskega društva Ormoškega, Svetolenartskega in Laškega učiteljskega društva se določijo za sejo širjega sosveta.

2. Nato se je vršila razprava o dnevnem redu seje širjega sosveta.

Poverjenik je obsojal mariborski sestanek, Tov. Hren je zagovarjal in utemeljeval nujno potrebo in strogo

načelno razpravo na tem sestanku ter je zavračal, da je smatrati to za zahrbtno. Da ni bil predsednik vabljen je obsebi umevno, ker je zastopal nasprotno smer in ne bi prišli do nobenih pozitivnih zaključkov. Tov. Potočnik utemeljuje svojo odpoved kot referent, kar je tudi utemeljil v posebnem pismu na poverjenika tov. Jelencu, v katerem mu je odkril natančno vsaj položaj kakršen je. Tov. Dimnik apelira na ožji svet naj sklepa o tem, če ostane ta referat na dnevnem redu in ako sme on referirati o tej temi. Pov. Jelenc odreče sklepanje o tem ker se je referent odpovedal in s tem stavi to točko z dnevnega reda. Tov. Hren omenja, da je bil v Ljubljani drug sestanek (brez članov ožjega sosveta), ki bi znal postati bolj škodljiv organizaciji in to ga je napotilo do mariborskega sestanka, ki je hotel vse vzdržati strogo na idejni, načelni in ne osebni podlagi. Tov. Gnus predlaga, naj se določi tov. Dimnik kot referent, ker je Potočnik odložil. Pov. Jelenc vztraja pri svojem stališču.

Na zahtevo je prečital poverjenik nato predlog Mežiškega učiteljskega društva (Deklaracija se ni čitala in ne obravnavala) in izjavi da ne more priti tudi to v obravnavo k referatu, ker je referat stavljen z dnevnega reda. Tovariš Dimnik predlaga naj pride potem deklaracija namesto referata v isti točki in temj na dnevni red seje širjega sosveta, ker vsebuje isto; glede svoje prijave kot referent bo pa apeliral na širji svet. Tov. Jelenc vztraja pri svojem stališču.

3. Blagajnik tov. Fegic poda svoje poročilo o gospodarskem stanju poverjeništvu. Vname se obširnejša debata. Tov. Gnus predlaga, naj se dolg okrajnih učiteljskih društev na članarini prečita na seji širjega sosveta, da bodo predsedniki videli položaj in ukrenili potrebno.

Seja je bila zaključena ob 18. uri.

milemu tovarišu in dobrotniku šole! — Janko Lešnik, šolski uprav.

—Šmarje pri Jelšah. Naši lovci so priredili 16. t. m. lovski ples, združen z vojaškim koncertom. Celoten čist dobiček v znesku 1431 Din so vrli šmarški lovci poklonili revni šolski mladini. Osn. šole za nabavo perila in obleke najbednejšim. Za blag čin se iskreno zahvaljuje Upraviteljstvo osnovne šole.

—Na zborovanju Učiteljskega društva za Maribor in okolico ki se bo vršilo dne 9. februarja 1926 dopoldne v »Narodnem domu« v Mariboru, bo predaval g. dr. Marinič o šolski higijeni. Predavanje je na prošnjo učiteljskega društva preskrbela Zveza kulturnih društev.

—Reklama dviga trgovska podjetja in vstvarja milijone in milijonarje. Na papirju imamo proračune za milijonske dohode, trudimo se z reklamami, a kljub vsemu prizadevanju doslej nimamo še zagotovljene niti ene četrtine milijona. Da prestanemo z reklamami in da si zagisuramo 1 milijon dinarjev, je treba, da izrabite letošnje postavke proračuna za nabavo prepotrebne šolske lekarne in Kosmos-ovih učil za mehaniko, optiko in elektrotehniko. Toliko šol — in tako malo naročil! Natančne sezname o proračunskih postavkah podamo na 1. občnem zboru Učit. konvikta.

—Za uslužbenski list, ki ga mora do 20. februarja t. l. izpolniti vsled razpisa ministra pravde v zmislu čl. 115. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih vsaka učna oseba, rabimo nove fotografije. Učiteljski konvikt je izposloval za vse učiteljstvo izredno znižano ceno pri fotografiranih g. V.

Beštru, Aleksandrova cesta 5. in gosp. Dav. Rovšku, Kolodvorska ulica 34 v Ljubljani. Ako se daste slikati pri navedenih fotografiranih, pomagajte graditi konvikta, ker sta oba odstopila v ta namen nekaj odstotkov. Na to opozarjamo tudi učiteljstvo po deželi, kjer nima v bližini fotografa.

—Zahvalo izreka Učiteljski konvikt tov. Ivo Erbecniku, strok. učitelju v Ljubljani, ki je brezplačno narisal etiketo za natisek znamk. Slika predstavlja zidarje, ki grade konvikta. V ozadiju je vzhajajoče solnce, up novega življenja.

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

Imenovanja v mariborski oblasti.

Na predlog namestilne komisije mariborske oblasti so z odlokom min. prosvete po čl. 71. čin. zak. imenovani:

Za stalne šolske upravitelje(ice): v Frankovlem Iznacju Pečca, v Gomilskem Fran Bog, v Dokleževju Vlado Košenina, v Dolgi vasi Ljudevik Peterel, v Guštanju Janko Gačnik, v Podovji Josip Lešnik, pri Sv. Antonu v Slov. gor. Ludovik Stuppi, pri Sv. Lenartu pri Vel. Ned. Milan Megla, v Novi cerkvi Anton Habič.

Za stalne učitelje(ice): pri Sv. Jurju pri Celju Simon Goršek, v Ljutomeru Slavko Stopar, v Gornji Radgoni Rihard Burja, v Hočah Janko Kravarič, v Pobrežju Maks Dominkuš, v Slov. Bistrici na žen. osn. šoli Dragica Brglez-Kosijeva, pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Zorka Trstenjakova, pri Sv. Vidu pri Ptujju Elza Troha-Čad.

S kraljevim ukazom so nameščeni na predlog namestilne komisije po čl. 71. čin. zak.:

Za stalne šolske upravitelje(ice): v Gotovljah Robert Senica, pri Sv. Jurju pri Celju Fran Zagara, v Pireščah pri Celju Avgust Canjko, v Vrskem Ivan Urek, v Črešnjevku Anton Strigl, v Radvanju Stejan Firm, v Slov. Bistrici na deš. osn. šoli Fran Brglez, v Studencah Janko Živko, v Zg. Polskavi Josip Rainer, v Mariboru na IV. deš. osn. šoli Viktor Grčar, v Gederovcih Ambrozij Rusjan, v Hajdini Janko Lešnik, v Ormožu Adolf Rozina, v Središču Ivan Najzer, v Slovenjgradcu Josip Serbec, v Šoštanju Martin Vrečko, v Podčetrku Karel Kobale, pri Sv. Vidu pri Grobelnem Fran Pogacnik.

Za stalne učitelje(ice): v Celju na deš. ok. šoli Josip Jerše, v Celju na deš. ok. šoli Branko Zemljic.

Učiteljski pravnik.

—§ Računanje vojaške službe za stopnjo osnovne plače po čl. 241. uradniškega zakona. Pri reševanju pritožb zoper prevedbo na novi uradniški zakon so nekateri oddelki Državnega sveta različno tolmačili čl. 241. uradniškega zakona v zvezi s špecijalnimi zakoni pri upoštevanju vojaške službe prečinskih uradnikov v zvanjstvih in slug za odmero stopnje osnovne plače. Da se doseže enotnost pravosodja v tem pogledu razpravljali je Državni svet v plenumu o tem vprašanju in izdal dne 22. decembra 1925 plenarno odločbo, da se osebami, ki so prvič stopile v državno službo kraljevine SHS do 1. decembra 1918, načeloma vračuna po čl. 241. uradniškega zakona v zvezi z dotedanjimi predpisi za prečanske uslužbenke v svrhu odmere stopnje osnovne plače tudi služba, katero so odslužili v vojski (avstro-ogrski in naši) pred vstopom v civilno državno službo; vendar se v takih primerih odšteje kaderni rok tistim osebami, ki so prvič stopile v državno službo po 6. septembru 1919. l. to je po dnevu ko je na celo kraljevino bil razširjen srbijanski vojni zakon ker po tem zakonu kaderni rok tudi za pokojnino ni všteven.

Ta plenarni spen je obvezne za vse oddelke Državnega sveta pri reševanju pritožb zoper prevedbo na novi zakon.

Uslužbenecem, ki se zoper prevedbo nišo pravčasno pritožili in im ni bila po čl. 241. uradniškega zakona vračunana doba vojaške službe za stopnjo osnovne plače, se priporoča, da z ozirom na načelno plenarno odločbo Državnega sveta poskusijo s prošnjo na svoje ministrstvo, da se jim vojaška služba naknadno prizna za stopnjo osnovne plače z veljavnostjo vsaj od dneva predložitve te naknadne prošnje ako ni mogoče z veljavnostjo od 1. oktobra 1923. leta. Taki prošnji bi se moralo seveda priložiti potrđilo vojaške oblasti o trajanju službe v vojski.

Onim prečanskim uslužbencem, ki so že pred 1. decembrom 1918, leta bili v državni službi, se je vojaška služba po čl. 241. uradniškega zakona tudi pred omenjenim plenarnim sklepom v Državnem svetu načeloma priznavala brez odbitka vsaj evdenčnemu odseku niso bile prijavljene protivne odločbe oddelkov Državnega sveta, tako da v tem pogledu ni bila potrebna plenarna odločba zaradi enotnosti pravosodstva. — »Naš Glas«.

—§ Na razna vprašanja glede novišic poročamo ponovno: Državni Svet je s svojo razsodbo Br. 26.993 od 12. novembra 1925 odločil da se napredovanje v položajni grupi iz ozirov na čl. 24. 54., 59., 62., 64., 66. čin. zakona ter čl. 5. in 6. Uredbe o razvrstitvi državnih uradni-

kov ne priznava avtomatično od dneva dospelosti marveč od dneva podpisa ukaza odnosno ministrskega odloka, s katerim je bilo napredovanje odredeno. Po čl. 106 ods. 2. čin. zak. pripada izplačilo napredovanja od 1. istega meseca, ako pa dan podpisa v 1. polovico meseca, a od 1. prhodnjega meseca, ako je ukaz (odlok) podpisan v 2. polovici meseca.

—§ Ali je dopustna pritožba proti razsodbi Državnega sveta? Državni svet s precejšnjo naglico rešuje pritožbe proti prevedbi. Rešenja Državnega sveta dobivajo tovariši povečini negativna in se zahteva od vsakega tovariša 100 Din takse, ker je bila pritožba po mnenju Državnega sveta neutemeljena in vsed tega odbita. Pripominjamo, da pa s tem, da je pritožba odbita po Državnem svetu še ni izrečena končna odločitev in da ima vsak uslužbenec možnost po čl. 44. in 45. zakona o Državnem svetu in upravnih sodiščih, da proš s ponovno prošnjo za obnovitev postopanja. Prošnja se mora poslati v dveh izvodih naravnost na Državni svet v Beograd. — (»Naš Glas«).

Naša gospodarska organizacija.

—g. Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani. Poleg že navedenih so plačale doslej še sledeče šole, oziroma posamezniki: Jezersko 22 Din, Petrova vas 10 Din, Vinica pri Črnomlju 60 Din, Il. deška osnovna šola v Ljubljani 100 Din, Kovor 20 Din, Novi kot 10 Din, deška osnovna šola v Novem mestu 50 Din, Rovte 11 Din, Loški potok 70 Din, Sela 10 Din, Gor. Pirniče 10 Din, Smartno pod Šmarno goro 50 Din, Gora pri Sodražici 10 Din, Božidar Betriani v Kočevju 100 Din, Ivan Kocijancič v Ljubljani 100 Din, Juraj Režek v Ljubljani 10 Din, Dražgoše 20 Din, skupaj torej 329 članov. Častno je to število. Upamo pa, da se v korist Konviktu vsaj podvoji.

—g. Brezobrestno posojilo so darovali nadalje: ga. Anl Neubauer-Krenova, učit. v pok. Golnik p. Križe pri Trziču, 250 Din, ga. Marija Franke-Kotnikova, šol. uprav. v Dobrniču pri Trebnjem, 100 Din, gđc. Ludovika Košenina, učit. v Mokronogu, 50 Din, ga. Jožica Rustja-Gregora-čeva, učit. v Novem mestu, 100 Din in Iva Zupančičeva, učiteljica v Celju, 250 Din. Vsa doslej darovana brezobrestna posojila znašajo 14.404-50 dinarjev.

—g. Gospodarski program je najboljši, najlažji, najcenejši vir dohodka za zgradbo Učit. konvikta. Zobozdravnik P. Vrankar, Ljubljana, Gledališka ulica 7 je priznalo dober zobar in dovoljuje Konviktu 20% provizijo, ne da bi bil zato dražji od drugih zobozdravnikov. Učiteljstvo, zavodaj se stanovskih dolžnosti!

—g. Zbiralcem lesa (smrek, bor) v prid Učit. konviktu svetujemo, da zaloge odprodajo najbližjemu lesnemu trgovcu, čisti izkupiček pa vposlejo blagajniku po položnici, ki je bila vposlana za plačevanje članarine z označbo »Les«. Iskrena hvala za velkodušni trud, ki izpričuje, da se zavedate svojih stanovskih dolžnosti! — Predsednik.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. Frančiškanska ulica št. 6.

Ocene.

—k. Kampostelski romarji. Pevska igra v treh dejanjih. — Libreto P. Hugolin Satterjeve opere »Tajda«. Spisal dr. Ivan Pregelj. V Ljubljani 1925. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 10 Din.

Ime dr. Pregelja je znano širom slovenske domovine. Pisatelj »Plebanus Joanesa« in »Bogovca« je narejen za vse dni in zato je prav, da se le tak mož lotil nelahke naloge, da napiše libreto za slovensko opero. Libreto napisati ni lahka stvar. In svetovna literatura pozna več dobrih dram, kakor pa dobrih libret. Libreto zahteva lirskih vložk, dramatične napetosti, bogatega, pestrega in zanimivega dejanja, kratkost in preciznost izraza dialogov, a kljub temu ostro karakterizirajo. Moj Bog, to ni malo! Snov naj ne bo izrabljena in naj diši po domači grudi in naj ustreza tudi povrh vsega še zahtevam oderske učinkovitosti. Pregeljevi »Kampostelski romarji« so v bistvu romantični, v jedru slovenski, v izpeljavi skicirani in v slogu koncizni, v dejanju prebogati, odnosno prenatrpani, v karakterizaciji ohlapni. Mistika veže dejanje z dejanjem, molitev in živa vera je dominantna igre in glavna misel: »A Bog oči mu vzel in dal, ko se je prav skesal stran 61. Zato bo igra prav došla tudi podeželskim odrom, ki ne bodo hoteli pitati svojega občinstva z brezvsebinskimi teatralnostmi. Uloge niso težke, ker so naravni značaji risani okvirno, tako, da se bo igralec lahko iz svojega izživel na odru. Samo napad morskih razbojnikov na ladjo »Santa Fé« se bo moral izvršiti za kulisami, ker bo sicer težko uprizorljivo na malih odrih. Igra bo našla svojo pot med Slovenci. Zakaj »Tajda, Erazmov, Jurjev in Sever« se naš narod ne bo navlečal gledati, ker so kri njegove krvi. Posebno ugajal bo zbor, ki se prepleta po drugem in tretjem dejanju v obliki grškega kora, zdaj svarično, zdaj bodrilno, zdaj proseče, zdaj grozeče. Ne tr-

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS ova informacije so vsikdar točne izbrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karndžića ul. II, Beograd
ARGUS ov telefon je 6-25, a brzjavni naslov Argus

dimo, da spadajo »Kamposteljski romarji« v visoko literaturo, pač pa bodo lepa cvetka v mistični gredici žive vere našega naroda.

—k Zbori, mesečna revija za novo zborovsko glasbo z glasbeno književno prilogo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja in zalaga pevsko društvo Ljubljanski Zvon v Ljubljani. Izšla prva številka letošnjega letnika s sledečo vsebino: Glasbeni del: K. P. Manojlovič: Orloj orle, moški zbor, E. Adamič: Za njo kot riba za vodo, moški zbor, I. Ocvirk: Jabuka, mešani zbor. Književna priloga: Uvodnik. Slika dr. G. Kreka, A. Dolinar: Novi akordi (1901—1914), Emil Adamič, Dr. S. Vurnik: Potrebe slov. glasbenega življenja v letu 1926, Ant. Dobronič: In hoc signo vinces!, S. Cerut: Dva učiteljska pevška zbora. Naši skladatelji. Pevske organizacije, Pevska društva. Glasbeni listi. Operna in koncertna kronika. Iz glasbenega sveta. Listnica uredništva in uprave. — Naročnina na »Zbore« znaša za leto 1926; za državo SHS 40 Din, za Italijo 30 lir, za Ameriko poldrugi dolar. Naroča se revija na naslov: Uprava »Zborov«, pevsko društvo Ljubljanski Zvon v Ljubljani. — Toplo priporočamo lično litografiran in krasno tiskan list v naročbo vsem pevskim društvom in zborom, pevcem, učim, knjižnicam ter sploh vsem, ki se za glasbo zanimajo. Vsebinska prve številke je bogata in raznovrstna. Po »Novih Akordih« Slovenci še nismo imeli tako lepega glasbenega lista kot »Zbori«.

—k Kosmos, kakor druga leta, tako tudi letos opozarjam učitelstvo na poljudno znanstveno revijo »Kosmos«, ki izhaja že mnogo let v Stuttgartu. Število naročnikov že daleko presega 1/2 milijona, kar potrjuje njeno popularnost in vrednost. Letno izide 12 bogato ilustriranih zvezkov in štiri knjige. Vsak naročnik dobiva tudi druge znanstvene knjige iz njene založbe po znatno znižani ceni. Vsebinska letošnje 1. številke je: Misli na pradobo naše zemlje in cloveštva. — Spirit iz dima. — Pritisk krvi in povpuenje žil. — Zeleni žarek. — Štirinožna ptica. — Je svet neskončen?

— Članki o nekaterih interesantnih rastlinah, živalih, otokih, pojavih v zraku, v vodi itd. Letos izidejo štiri knjige: 1. Harmonija v naravi. — 2. Med ekvatorjem in polom. — 3. O izvoru umetnosti. — 4. Planeti in ljudje. Naročnina za celo leto znaša 1/8 rentnih mark (12 zvezkov + 4 knjige). Revijo posebno priporočam učiteljskim knjižnicam. Zahtevajte prospekte in pišite na naslov: T. Seiškar, šol. upr. v Cerkljah ob Krki.

—k »Ženski svet« — letnik IV. — 1. štev. — Z letošnjim letom stopa ta lepi slovenski ženski list v četrto leto svojega obstoja. Previdno, a vztrajno se dviga in izpopolnjuje njegova vsebina. Beletistični del, četudi nismo še srečali dosedaj v njem še vseh naših literarnih prvakov, prinaša prav prijetne, pomembne in lepe stvari. Ta številka se odlikuje posebno po lepem članku (pod »Obrazi in duše«) o Lejli Faturljevi. Komu ne gre do srca črtica »Moj koledarček«. Pesnice so polne občutja. Članek Manice Komanove o naši igralski umetnici Polonici Juvanovi s sliko proslavlja njen igralski jubilej. Tudi strokovni del je lepo zastopano. Zanimivi in poučni so članki o vzgoji, ki jih nadeja Gizela F. Izvestja so vedno v koraku z današnjimi pojavi ženskega gibanja po svetu. — Priloga je znatno povečana in bogata lepimi predlogi za ročna dela, kakor tudi obširna v razgovorih, odgovorih in nasvetih, ki pričajo o živahni zvezi med naročnicami in listom.

— Skromen, a primeren je notranji okrasek lista. Ljubko nas pozdravljajo v novih inicijalkah izza čipkaste okvirja ženske glaviče v naših narodnih nošah. Inicijalka je narisal akademski slikar g. M. Gaspari. »Ženski svet«, bodi pozdravljen v četrtem letu svojega dela. — Naroča se pri upravi za Jugoslavijo v Ljubljani, Karlovska cesta 20/1. Letna naročnina Din 64, polletna Din 32, četrtletna Din 16. — Nove naročnice naj se požurijo s prijavo, da ne bo zopet kakor v vseh prejšnjih treh letih, zmanjkalo lista.

—k Dr. Janko Kotnik, »Slovensko-francoski slovar« s seznanom nepravilnih glagolov. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vez. izv. 70 Din.

Po svetovni vojni se je težiče glede znanja tujih jezikov slovenskega naroda pomaknilo od nemščine k francoščini in čez 10 let bo znal vsak izobražen Slovenec francosko, kot je znal svoje dni nemško in ker je v srednjih šolah francoščina vpeljana že v drugem razredu, se bo naš dijak v 7. letih že prav dobro navadil tega svetovnega jezika naših političnih zaveznikov. Zato moramo samo z največjim veseljem pozdraviti dejstvo, da je Jugoslovanska knjigarna izdala prapotreben slovensko-francoski slovar. Besednjak je plod mnogoletnega dela in truda priznanega strokovnjaka dr. Kotnika. Ima približno 25.000 slovenskih izrazov, besed-izločnic, francoskih besedi pa skoro še enkrat toliko. Ako s 1000 besedami za silo že govorimo tuj jezik in se za prvo potrebo lahko s 1000 besedami izražamo, in ako vemo, da povprečen inteligent v jeziku, v katerem govori, ne rabi več kot 5000 do 8000 besedi, nam obilica besednega zaklada v tem besednjaku ne samo imponira, ampak nas naravnost preseneti. S pomočjo tega slovarja bo učenje francoščine prava igra, trgovec bo segel po njem, dijak bo izborna služil, vsakomur, ki bo iskal francoskega izraza, bo prišel prav. Vsebuje tudi najskritejše besede slov. besednega zaklada, obravnava vse stroke, od filozofije do vsakdanjih potreb preproste govorice, od znanstva do zabave, od resne plati do humorističnega shvačanja. Tudi na frazeologijo se v polni meri ozira. Koncem knjige je pridejan še vrlo potreben seznam francoskih nepravilnih glagolov, ki je prava tolažba vsakemu francozcu. Knjiga je priročna in zelo okusno opremljena, tisk lep, jasein, čist in nepremajhen, papir prav dober, tako, da lahko trdimo: zlato jedro v okusni opremi.

Kupite „ZVONČEK“!

UPRAVA ZVONČKA

ima naprodaj sledeče letnike Zvončka:

LETNIK 1919, 1920, 1921, 1923, 1924 in 1925.

Cena nevezanim letnikom
à 30 Din, vezanim à 45 Din.

TOVARIŠICE IN TOVARIŠI!

Pridobite nam na vsaki šoli vsaj dva odjemalca
za stare, še vedno aktualne letnike Zvončka.

Pravilnik pravno-obrambnega odseka UJU Pov. Ljubljana.

(Sprejet z vnešenimi izpremembami na seji pravno-obrambnega odseka 9. januarja 1926.)

I. Namen

Čl. 1. Pravno-obrambni odsek ima nalogo:

a) zbirati točne podatke o vseh krivicah, ki se dogajajo našemu stanu kot celoti potom državnih in samoupravnih oblasti tiska in javnega mnenja ter organizirati po lastni prevdarnosti primerno zaščito oziroma obrambo;

b) vplivati potom poverjeništvu, lastnega tiska in dnevnega časopisja ter potom poslaniških klubov oziroma poslancev na sestavo oziroma izpremembo prosvetnih in onih splošnih zakonov in uredb, ki se tičejo vitalnih interesov prosvete, šole in učiteljstva;

c) nuditi organiziranim članom na njihovo zahtevo:

a) pravne nasvete,

b) dejansko pravno pomoč in varstvo pri vseh sodnih in izvensodnih oblastvih in uradih.

II. Sestava odseka

Čl. 2. Odsek sestoji iz dveh oblastnih pododsekov:

a) ljubljanskega za območje ljubljanske oblasti;

b) mariborskega za območje mariborske oblasti.

Čl. 3. Odsek pov. sestoji: a) iz enega zastopnika ožjega sosveta; b) iz obeh stalnih pravnih referentov oblastnih pododsekov; c) iz 5 izrednih članov, ki jih izvoli širji sosvet, oziroma delegacija pokrajinske skupščine izmed sebe za čas svojih zasedanj.

Čl. 4. Vsak pododsek sestoji: a) iz enega stalnega pravnega referenta (glej čl. 3. b), ki je strokovno več v pravno-administrativnih vprašanih prosvetne stroke; b) iz dveh stalnih članov. Vse tri člane pododseka voli delegacija pokr. skupščine iz najbližje okolice oblastnih sedežev.

Čl. 5. Odsekovi člani se konstituirajo po izvolitvi in si porazdele funkcije.

V vseh slučajih je izvoliti tudi namestnike.

III. Delokrog funkcionarjev.

Čl. 6. Načelnik sprejema vse dopise, sklicuje in vodi sejo zastopa odsek na zunanji hrani odsekov pečat in skrbi za nemoteno redno poslovanje; podpisuje vse spise in zapisnike.

Čl. 7. Stalni pravni referent, posluje kot tajnik oskrbuje pisarniške posle, sestavlja poročila za stanovski tisk, spisuje in sodpisuje zapisnike ter podaja poročila o odsekovem delovanju. Stalni pravni referent sprejema v izvršitev poverjene upravne slučaje jih prouči ter stavi primerne predloge za njih pravno rešitev; manj važne pa rešuje po potrebi sam.

Čl. 8. Gospodar vodi vse v njegovo področje spadajoče knjige in račune, sprejema in izdaja v izplačilo od glavnega blagajnika poverjeništvu nakazani denar in sodpisuje z načelnikom vse spise, ki se nanašajo na denarne zadeve. — On tudi sestavlja in podaja poročila o odsekovem gmotnem stanju ter skrbi za pomnožitev »obrambnega sklada« in vodi evidenco o tem.

IV. Notranje poslovanje.

Čl. 9. V izredno važnih stanovskih načelnih slučajih zborujeta oba pododseka skupno menaje v Ljubljani in Mariboru, oziroma se pritegne k sejam oblastnega pododseka tudi lahko samo pravnega referenta druge oblasti.

Take seje sklicuje načelnik odseka, iz kojega sredine je zadeva izšla, a vodi jih domači načelnik.

Čl. 10. Potne in druge stroške se izplačuje iz obrambnega sklada Pov. UJU proti obračunu.

Čl. 11. Lokalne seje se vrše po potrebi.

Čl. 12. Za izvršitev po odseku odobrenih sklepov se sme referent posluževati po potrebi tudi od odseka določene odvetnika oziroma drugega strokovnjaka ali pa tudi predsednika pristojnega učiteljskega društva oziroma pravnega zaupnika pri okrajnih društvih.

Čl. 13. Odsek sklepa z nadpolovično večino ob enakem številu glasov odločuje načelnik.

Čl. 14. V rubriki »Učiteljski pravnik« našega stanovskega glasila razglašajo stalni pravni referent vse odločitve in razsodbe načelnega pravnega pomena in daje pravna pojasnila splošnega značaja.

Čl. 15. V »Obrambnem vestniku« pa priobčuje le slučaje ki služijo v splošno obrambo učiteljstva ter v informacijo in orientacijo za isto.

V. Obrambni sklad

Čl. 16. V svrhu gmotnega poslovanja odsekov plača vsak organiziran član skupno z ostalo društveno članarino v obrambni sklad letni znesek kojega v širino določijo pokrajinska skupščina.

Čl. 17. Odsekovi dohodki pa so tudi:

1. prostovoljni doneski članstva, ki preime ugodno rešitev svoje zadeve, ali nasvet;

2. globe in prostovoljni doneski od razsodb in poravnay, in

3. volija in darila.

Čl. 18. Morebitni primanjkljaji odsekov krije na podlagi sklepa ožjega sosveta poverjeništvu v Ljubljani, ki daje tudi v slučaju nujne potrebe predume na račun obrambnega sklada.

Čl. 19. O svojem denarnem poslovanju polaga odsek letni obračun poverjeništvu, najkasneje v januarju vsakega leta.

Čl. 20. Pravni slučaji, ki so načelne važnosti za vse učitelstvo, se izvedejo lahko na stroške odseka. Odsek poverjeništvu odloča je-li podan za to razlog.

Čl. 21. Prizadetemu sme obrambni odsek dovoliti odplačevanje v zaporednih mesečnih obrokih

VII. Pravna pot.

Čl. 22. Kdor išče pravne pomoči pri odseku, naj se obrne na vsakokratnega načelnika pristojnega pododseka ter pride ne zakonito pooblastilo, da je plačnik nastalih stroškov, da se pokori vsem določbam pravilnika in da sme odsek po potrebi naletiti tudi pravneza zastopnika.

Čl. 23. Vsakdo je odgovoren tudi za istinitost svojih navedb ter je dolžan staviti odseku na razpolago vse, kar je za pravilno presojo danega slučaja potrebno.

Čl. 24. Kdor je odstopil svojo zadevo odseku je dolžan, da niti v javnosti niti privatno ne podvzame ničesar, kar m dogovorno z odsekom.

Čl. 25. Odsek izda o vsakem pravnem slučaju prizadetemu članu pismeno obvestilo o uspehu s pripombo, na čigra stroške se je postopanje izvršilo. O načelnih razsodbah obvesti tudi poverjeništvu in stanovski tisk.

Čl. 26. Pravno varstvo se odtegne brez vsake obveze:

1. kdor poda neresničen, potrjen opis pravnega slučaja, kakor tudi kdor zamoči važne okolnosti, ki bistveno spremene položaj;

2. kdor podvzame v pravnem slučaju ki ga je izročil odseku kakršnekoli pravne korake brez vednosti oziroma proti volji odseka;

3. kdor se brani izpolniti obveze čl. 22.

4. V vseh slučajih pa mora povrniti že nastale stroške.

Čl. 27. Pravno varstvo se odklanja, a se članom pomaga s pravnimi nasveti: 1. pri tožbah zaradi žaljenja časti, če ni bil žaljen kot uradna oseba, oziroma v zvezi s svojo službo;

2. pri tožbah zaradi telesnega kaznovanja otrok.

Čl. 28. V disciplinarnih zadevah prevzema odsek pravno varstvo le v načelnih slučajih če se je izvršila kršitev zakona. V ostalih disciplinarnih zadevah, kakor tudi v zadevah imenovanih in kvalifikacije odsek načeloma ne posreduje.

Čl. 29. Vsako posredovanje pa že v naprei odklanja v vseh slučajih, ki niso v skladu s stanovsko častjo in učiteljskim poklicem.

Čl. 30. Odsek je upravičen zaproseno posredovanje brez nadaljne utemeljitve odkloniti, sklicuje se zgodi na čl. 29.

Čl. 31. Kot prizivne inštanice se smatra: za pododseka odsek poverjeništvu za tega pa ožji sosvet. V vsakem slučaju pa ima prizadeti pravico prisosovati razpravi v njegovem slučaju, se zago-

varjati in navajati razloge, ali pa za to poveriti svojega pooblaščenca.

V zmislu sklepa pokrajinske skupščine »Pov. UJU Ljubljana« v Šošanjju (glej »Učit. Tov.« štev. 27. 1. 1. resolucije in »Učit. Tov.« štev. 29. sklepe — pravno-obrambni odsek) točka 3. priobčujemo gornji pravilnik. Osnutek bo predložen pokrajinski skupščini, kjer dobi poslovnik svojo končno veljavno sankcijo.

Člani obeh odsekov so: I. Gnuš Anton, Dimnik Ivan, Zupančič Vita, Gregorič Vinko, Požar Vladko; II. Šumer Hinko, Alt Aleksander, Knaflič Rado, Majcen Mirko, Godec Marija.

Pozivamo članstvo, da se obrača v vseh pravnih in obrambnih slučajih potom poverjeništvu (le v osebnih slučajih direktno) na odsek. Prilože naj pa vedno znamko za odgovor. V svrhu kritja stroškov ki jih bo imel v posameznih slučajih odsek, bo priložena položnica za »obrambni sklad« poverjeništvu.

Odseki imajo glasom sklepa pokrajinske skupščine v Šošanjju pravico, da pričnejo takoj s poslovanjem.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= ZBOROVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO se bo vršilo v sredo 10. februarja 1926 v III. deški osnovni šoli dopoldne ob pol 9. uri. Na dnevnem redu je: 1. Program društvenega dela v letu 1926. Govori predsednik. 2. Društvene poglobitvene diskusije, poročila tov. Grčar, 3. Deklaracija, govori tov. Hren, 4. Slučajnosti. Tovariši in tovarišice se pozivajo, da prouče Deklaracijo, priobčeno v 2. številki »Učit. Tovariša«, da jim bo laže udeležiti se debate in staviti samostojne predloge o njej.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ zboruje v ponedeljek, dne 8. februarja 1926 ob 10. uri v deški šoli v Konjicah. Vzpored: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Volitev novega odbora. 4. »Šola in doma«, predava tov. Lojze Bercé. 5. Razgovor o izbiri snovi zemljepisne, bajeslovne in zgodovinske vsebine za posamezne šolske okolice konjiškega sreza. 6. Posvetovanje o volitvi učiteljskega zastopnika in njeza namestnika v sresko ocenjevalno komisijo. 7. Stanovske zadeve. 8. Slučajnosti. Točke 3.—5. so v dopisni obliki občnega zbora z dne 16. januarja t. l. — Udeležba obvezna! — Odbor

= UČITELJSKO DRUŠTVO MARIBORSKEGA ŠOLSKEGA OKRAJA zboruje v torek 9. februarja t. l. ob 10. uri v »Narodnem domu« v Mariboru po sledečem dnevnem redu: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Diskusija o deklaraciji. 3. Ob 11. uri g. dr. Marinič o šolski higijeni. 4. Predlogi in slučajnosti.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA DOLENJELENDAVSKI SREZ bo zborovalo dne 20. februarja t. l. ob 10. uri v risalnici meščanske šole v Dolnji Lendavi. Dnevni red: 1. Poročilo o seji širjega sosveta dne 10. januarja 1926 v Ljubljani. 2. Volitev novega odbora. 3. Predavanje gđ. tov. M. Kokaljeve o Levu Tolstoju. 4. Računski pouk. Predava tov. A. Kreps. 5. Slučajnosti. Dolžnost vsakega člana je, da pride na zborovanje. — Predsednik.

Podpirajte prosvetni sklad!

LE ORGANIZIRANO PROSVETNO DELO nam bo doneslo večje in trajne uspehe, zato poročajte o vsem in vzpodbujajte vse, ki imajo voljo do dela, naj vstopijo v naš krog kulturnih in prosvetnih delavcev in naj korakajo z nami — za skupnimi smotri!

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo

„KARO“ čevlje

Lastne delavnice. Cene solidno.

MARIBOR
Koroška cesta 19

Le najbolje je najceneje